

Bilaga 1: Sverige och naturens rättigheter

Naturens rättigheter i världen idag:

FNs generalförsamling, som Sverige är en del av, instiftade 2009 den 22 april till 'International Mother Earth Day.' Sedan dess har FN bland annat utarbetat ett program, Harmony with Nature, som arbetar med utveckling av sk. Earth jurisprudence, det vill säga en rättsvetenskap som är icke antropocentrisk i förhållande till naturen. FNs generalförsamling har under åren antagit ett antal resolutioner på området (se harmonywithnatureun.org).

Det finns även ett förslag om en deklaration om naturens rättigheter, Universal Declaration on the Rights of Mother Earth, som antogs vid Cochabamba World Conference on Climate Change and the Rights of Mother Earth i Bolivia år 2010 och som har föreslagits för FN:s generalförsamling.

International Union for Conservation of Nature (IUCN), på svenska *Internationella Naturvårdsunionen*, är en drivande och samordnande kraft för naturvård/-skydd globalt. Det är IUCN som står bakom Rödlistan för utrotningshotade arter och policyarbete till grund för internationella överenskommelser som Klimatkonventionen, Konventionen för biologisk mångfald och Världsarvskonventionen. IUCN har antagit flera resolutioner om att beakta rättighetsperspektiv för naturen i organisationens beslutsfattande och verksamhet, senast vid kongresserna 2012 och 2016 med skrivningar i arbetsprogrammet för IUCN 2017-2020. IUCN är världens äldsta och största organ för naturvård/-skydd och hållbar utveckling vars medlemmar utgörs av länders regeringar och civilsamhällets organisationer. Genom medlemskap i IUCN har Sveriges regering liksom Naturskyddsföreningen som Sveriges största miljöorganisation del i framväxten av de perspektiv och förhållningssätt till naturskydd och hållbara samhällen som tillerkänner naturen rättigheter.

Svensk miljölagstiftning idag, och var en skrivning om naturens rättigheter skulle kunna utvecklas: I svensk lagstiftning finns idag ingen bestämmelse om att naturen har ett egenvärde. Det närmsta som finns en sådan skrivelse är portalparagrafen i miljöbalken (1 kap 1§ SFS 1998:808) av vilken framgår att bestämmelserna i miljöbalken 'syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. En skrivelse om naturens intrinsikala värde saknas med andra ord. Intressant är dock att portalparagrafen avhandlar frågan om människans relation och ansvar gentemot naturen. Eventuellt är portalparagrafens ansats något att arbeta vidare med vad gäller ett erkännande av naturens rättigheter i svensk lagstiftning.